SPRÁVY

VLASTNÍ JMÉNA V TEXTECH A KONTEXTech (Kolektívna monografia a vedecká konferencia)

V tomto roku sa dožíva významného životného jubilea popredný český jazykovedec, slavista, dialektológ a predovšetkým onomastik prof. PhDr. Rudolf Šrámek, CSc. Pri tejto príležitosti českí a slovenskí jazykovedci publikovali výsledky svojich výskumov vlastných mien v kolektívnej monografii s názvom *Vlastní jména v textech a kontextech* (Brno: Masarykova univerzita 2014. 238 s.), ktorú edične pripravili Eva Minářová, Dagmar Sochorová a Jitka Zítková. Jednotlivé kapitoly kolektívnej vedeckej monografie autori prezentovali na rovnomennej vedeckej konferencii s medzinárodnou účasťou, ktorú zorganizovala Katedra českého jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty Masarykovej univerzity 30. – 31. januára 2014 v Brne. Monografiu i vedeckú konferenciu autori a organizátori venovali jubilan- tovi.

Konferenciu otvorila vedúca Katedry českého jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty Masarykovej univerzity doc. PhDr. Jana Marie Tušková, Ph.D., ktorá prítomným priblížila hlavné životné peripetie prof. R. Šrámk a jeho vedeckú a pedagogickú prácu. Účastníkov privítali aj dekan Masarykovej univerzity doc. RNDr. Josef Trna, CSc., a prorektor Masarykovej univerzity doc. PhDr. Jiří Němec, Ph.D. Aj úvodný príspevok v zborníku od Evy Minářovej (Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita, Brno) s názvom *Rudolf Šrámek a onomastika* je venovaný životu a dielu pána profesora. R. Šrámek 35 rokov pôsobil v Ústave pro jazyk český Akademie věd ČR v Brne a súčasne externe viedol dialektologické a onomastické semináre na Pedagogickej fakulte Masarykovej univerzity. Od roku 1993 svoju vedeckú, pedagogickú a organizačnú činnosť rozvíjal už len na spomínanej Pedagogickej fakulte MU. Publikoval nespočetné množstvo štúdií predovšetkým z onomastiky. Súpis jeho prác možno nájsť v publikácii *Bibliografie Rudolfa Šrámk a za léta 1956 – 2008* (2008) od autoriek J. M. Tuškové a J. M. Kolářovej. Svoju teóriu vlastných mien zhrnul v monografii *Úvod do obecné onomastiky* (1999). Jeho teoretické východiská založené na obsahovom a funkčnom chápaní onymie sú spomedzi slovenských onomastikov blízke chápaniu Vincenta Blanára a predstavujú základ súčasnej českej a slovenskej modernej onomastiky. K najnovším prácam R. Šrámk možno zaradiť *Retrográdní slovník místních jmen Moravy a Slezska* (2013) a publikáciu *Jména obcí a sídel na Hlučínsku. Průvodce po místních jménech specifického regionu Moravskoslezského kraje* (2013).

Monografia *Vlastní jména v textech a kontextech* je rozdelená do štyroch hlavných kapitol. Podkapitoly prvej, teoreticky zameranej kapitoly *Pojetí a postavení onomastiky, propriální sféra jazyka* predstavili štyria autori. Pavol Odaloš (Filozofická fakulta Univerzity M. Bela v Banskej Bystrici) v príspevku *Profílovanie komponentov onomastiky ako vedy na základe fungovania oným v texte a kontexte* ponúkol prehľad pre onomastikov známych faktov, ako sú

názory na onomastiku ako samostatnú vednú disciplínu v rámci lingvistiky, základné komponenty onomastiky, predmet jej výskumu, onomastické metódy, koncepcie a najdôležitejšie výsledky výskumu onymie, z ktorých vyzdvihol najmä česko-slovenskú školu modelovania. Dotkol sa aj v súčasnosti diskutovanej problematiky transonymizácie, najmä v súvislosti s tzv. rozšírenou transonymizáciou (s formálnou zmenou), o ktorej uvažoval R. Šrámek. P. Odaloš nevyjadril jednoznačný postoj k tejto problematike. My sa prikláňame skôr k jej pôvodnému chápaniu, pričom pripúšťame možnosť morfolologickej zmeny: typ priezvisko *Ondrejka* (životné maskulínium) > lúka *Ondrejka* (femininum), prípadne ako transonymizáciu možno chápať prechod onyma do viacslovného onyma: mesto *Prostějov* > názov firmy, podniku (chrématonymum) > *Oděvný podnik Prostějov*.

Socioonomastické aspekty volby a zápisu standardizovaných proprií do oficiálnych textů sa stali témou príspevku Miloslavy Knappovej. Autorka upozornila na to, že k jazykovým a mimojazykovým faktorom, ktoré vplyvajú na výber rodného (krstného) mena, nepatria napríklad iba rodinné a sociálne prostredie, spoločenská situácia, ale aj právne usmernenia a zákony. Zákony v Česku pripúšťajú v niektorých prípadoch aj zápis neprechýleného úradného priezviska ženy. Podľa autorky túto možnosť využívajú predovšetkým ženy z určitých sociálnych vrstiev spoločnosti, napr. ženy, ktoré pôsobia v oblasti módy, umenia alebo médií. Český matričný zákon napríklad pripúšťa možnosť, že si žena môže ponechať po vydaji za spoločným priezviskom na druhom mieste svoje predchádzajúce priezvisko, pričom stačí prechýliť iba jedno z nich, čo sa stalo podľa autorky módnym zase iba v určitých sociálnych vrstvách a spôsobilo vznik komických mien typu *Konvalinka Průšová*. M. Knappová sa v stručnosti zmienila aj o uvedených vplyvoch na tvorbu toponým a chrématoným.

Iveta Valentová (Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV v Bratislave), vychádzajúc z teórie vlastného mena V. Blanára, charakterizovala na základe sémantických príznakov rozdiely medzi apelatívnym členom a apelatívnym komponentom propria (v príspevku *Apelatívny člen, apelatívny komponent propria a infómácia o propriu v podobe apelatíva*). Poukázala na rozdiel, kedy ide o apelatívum, ktoré je súčasťou vlastného mena, a kedy ide o apelatívnu charakteristiku, ktorá má k objektu referenčný vzťah, ale nie je súčasťou vlastného mena, jeho designácie. Apelovala tým predovšetkým na ortografov, ktorí dostatočne nepoznajú alebo nerešpektujú súčasnú modernú onomastickú teóriu. Môže im však byť veľmi nápomocná pri stanovovaní pravidiel o písaní veľkých a malých písmen v názvoch.

Václav Lábus (Fakulta prírodovedně-humanitní a pedagogická, Technická univerzita, Liberec) sa v príspevku *Poznámky k tzv. mikrostrukturním vztahům v onymii* zaoberal polysémiou, homonymiou, synonymiou, opozitnosťou (antonymiou) a hyperonymiou, ktoré sú v slovenskej onomastike na rozdiel od českej, ako uviedol i sám autor, viac prepracované. Vychádzal z apelatívnej lexikológie a poukázal na niektoré odlišnosti. V jeho chápaní napríklad medzi propriami vzniknutými transonymizáciou a ich motivujúcimi propriami (rieka *Kamenice* > obec *Kamenice*) je polysémantický vzťah, pretože ide o metaforický/metonymický prenos onyma, pričom kritériom je pomenovací akt a subjekt pomenovateľa, ale v slovenskej onomastike, napríklad v teórii V. Blanára, sa tieto propriá chápu ako homonymá, pretože kritériom je povaha denotátov.

Druhá hlavná kapitola monografie *Problematika antroponym a toponym* sa začína príspevkom Svatopluka Pastyříka (Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové), v ktorom sa pokúsil zhrnúť nové tendencie v súčasnej antroponymii (*Nové tendence v současné an-*

troponymii). Výsledky jeho analýz napríklad ukazujú, že hypokoristické tvary antroponým sa už nepokladajú len za maznavé obmeny mien, laudatíva, ale sú prejavom vlastných tvorivých možností a schopností používateľov jazyka. Napríklad zoonymami sa stávajú aj antroponymá, čo v minulosti nebolo bežné, objavujú sa doplnkové mená vsúvané do základného modelu „rodné meno + priezvisko“, častejšie si ľudia dávajú dvojčlenné rodné mená alebo priezviská, utvárajú sa nové mená alebo sa dávajú deťom neobvyklé rodné (krstné) mená ap.

Jaroslava Davida (Filozofická fakulta, Ostravská univerzita, Ostrava) zaujala problematika kolokácie proprií (*Kolokace vlastních jmen*). Zameral sa na vzťah kolokácií vlastných mien a určovania sémantiky proprií, kolokabilitu a metaforické či metonymické využitie proprií, ktoré ilustroval sondami do publicistických textov *Českého národního korpusu* a korpusu *Totalita*. Ako uviedol na záver, jeho snahou bolo upozorniť na nové možnosti vo výskume propriálnej stránky jazyka, ktoré zatiaľ podľa autora v onomastike a lexikografii stoja na okraji záujmu. Chceli by sme podotknúť, že určite nestoja na okraji záujmu pri koncipovaní hesiel *Slovníka současného slovenského jazyka*.

V príspevku *Volba rodného jména v kontextu proměn společenského klimatu českých zemí po r. 1945* Ondřej Bláha (Filozofická fakulta, Univerzita Palackého, Olomouc) uviedol okrem základných faktorov, ktoré vplyvajú na výber rodného (krstného) mena a medzi ktoré patrí osobný vkus, rodinná tradícia a potreba vyjadrenia sociálneho statusu rodiny, aj iné faktory, ktoré vplyvali na výber mena v Česku po r. 1945. Zaradil medzi ne napríklad spoločenský klímu, ktorá bola poznačená najprv nacistickou okupáciou a potom štyridsiatimi rokmi komunistického režimu a jednostrannou kultúrnou orientáciou na Východ. Vývoj vplyvov na výber mien v jednotlivých desaťročiach prezentoval na bohatom materiáli s pomocou štatistik Ministerstva vnútra ČR.

Prečo sa dnes častejšie ako v minulosti stretávame s dvoma priezviskami u žien, zaujímalo Martinu Kloudovú (Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Brno) v podkapitole s názvom *Současný fenomén dvojího příjmení u žen*. Podľa autorky tento dojem zvýšeného výskytu dvojítych priezvisk vyvoláva fakt, že si ženy dávajú dve priezviská z rôznych dôvodov, napríklad ako pseudonym v prípadoch mediálne známých žien (čiže v osobných dokladoch nefigurujú), ale v bežnej praxi sú tieto prípady zriedkavé. M. Kloudová uviedla, že k dôvodom, prečo nakoniec ženy upúšťajú od možnosti zápisu dvoch priezvisk, patrí praktickosť a ekonomickosť. Korene dvojítych priezvisk u žien sa autorka pokúšala hľadať vo vývine dvojmennej pomenovacej sústavy a odôvodňovala správnosť písania spojovníka medzi priezviskami tým, že priezviská so spojovníkom podľa výsledkov výskumov pri skloňovaní nerobia používateľom problémy. Súčasné české zákony dnes na rozdiel od minulosti spojovník nepripúšťajú. Slovenský matričný zákon a zákon o mene a priezvisku (č. 420/2006 Z.z., č. 300/1993 Z. z.) písanie spojovníka v priezviskách bližšie nešpecifikuje. Podľa *Pravidiel slovenského pravopisu* (2000, s. 111) „sa spojovník píše v osobných menách (cudzích rodných menách, priezviskách)“.

Citlivej otázke prechýľovania priezvisk, ktorá sa stala aktuálnou v súvislosti s nedávnymi návrhmi zmien zákonov v Česku i na Slovensku, podľa ktorých by sa ženám umožnilo nechať si neprechýlené priezvisko, sa venovala Bohumila Junková (Filozofická fakulta, Jihočeská univerzita, České Budějovice) v podkapitole *Názory diskutujících na internetu na přechýlování příjmení*. Internetoví diskutéri neprechýlené priezviská zväčša odmietali a pre-

chyľovanie občas až emotívne obhajovali. Tolerantnejší boli k neprechýleným cudzím priezviskám známych žien – cudziniiek. Napriek všetkému sa autorka prikláňa k názoru ponechať žene možnosť vybrať si tvar svojho priezviska. V tomto prípade sa však osobne prikláňame k väčšinovému názoru diskutujúcich na internete.

Typy príjmení a vývoj prezdívek a jmen po chalupě bol názov príspevku Markéty Maturovej (Filozofická fakulta, Jihočeská univerzita, České Budějovice). V slovenskej onomastike sa *jméno po chalupě*, čo je druh prechodných proprií medzi antroponymami a toponymami (pomenúvajú dom, statok, gazdovstvo a súčasne jeho obyvateľov), nazýva *meno domu* alebo *meno do domu*, resp. *meno podľa domu*. Autorka charakterizovala najčastejšie typy mien domov a prezývok v troch českých obciach (Chýnov, Sudovo Hlavno a Vír). Na záver konštatovala, že v bežnej komunikácii v týchto obciach prevažujú neúradné mená nad úradnými menami. Neúradné, tzv. *živé osobné mená*, sú v slovenskej onomastike veľmi dobre spracované, predovšetkým v prácach Vincenta Blanára a Jána Matejčika i v novších prácach ďalších slovenských onomastikov, preto by bolo iste zaujímavé porovnanie autorkiných zistení s výsledkami výskumov na Slovensku.

Marta Kvičalová (Pedagogická fakulta, Karlova univerzita, Praha) sa zaoberala dnešnými študentskými prezývkami na pražských stredných školách (*Současné studentské přezdívky na pražských středních školách*). Prezývky rozdelila do deviatich základných skupín a každú z nich charakterizovala. Najviac prezývok bolo utvorených z úradných mien (rodných mien a priezvisk) nositeľov, prípadne boli motivované ich fyzickým vzhľadom. V úvode autorka cituje S. Pastyříka, ktorý zdôrazňuje predovšetkým charakterizačnú (deskriptívnu) funkciu prezývok. S tým možno súhlasiť, ešte by sme podotkli, že prezývky v mikrosocietach majú hlavne individualizačnú funkciu, opisujú jednotlivca a charakterizujú ho v prvom rade ako individuum, osobnosť na rozdiel od živých (neúradných) mien na dedinách, kde je stále prioritná identifikačná/diferenciačná funkcia, t. j. identifikovanie jedinca v rámci dedinského kolektívu, v ktorom často veľa rovnakých priezvisk (dokonca rodných mien i priezvisk) majú i nepříbuzné osoby. Individualizačná funkcia je sekundárna.

Ďalšie podkapitoly sú venované urbanonymii. *Uliční názvosloví 20. století a tendence ovlivňující výběr názvů* bola téma príspevku Marie Janečkové (Filozofická fakulta, Jihočeská univerzita, České Budějovice). Autorka charakterizovala vývin názvov ulíc v Českých Budějoviciach a v Písku v priebehu 20. storočia. David Vaculík (Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Brno) sa zaoberal motiváciou v urbanonymii v príspevku *K některým aspektům motivace v urbanonymii*. Zaujal ho hlavne vzťah urbanónym ku konkrétnym mestským objektom alebo k ich umiestneniu v mestskom priestore. Urbanonymiu klasifikoval podľa sémantickej motivácie. Materiál čerpal z zoznamov názvov ulíc vybraných miest na Morave a v Sliezsku, z máp a plánov, onomastických prác a vlastných výskumov.

Predmetom podkapitoly Ivany Kolářovej (Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita, Brno) *Vlastní jména Meziříčí, Pětipotočí v Českém národním korpusu* sú toponymá, ktoré sa utvorili prefixálno-konverzným a kompozično-konverzným postupom od apelatív označujúcich vodné zdroje, prírodné útvary a areály. Zdrojom pri vyhľadávaní týchto typov názvov, ale aj apelatívnych výrazov s týmito slovotvornými štruktúrami bol *Český národní korpus*. Podľa štatistických zistení autorky najviac frekventované bolo napríklad tvorenie prefixálno-konverzným postupom a vysokú frekvenciu mali názvy od základových slov *řeka, hora, les*, prípadne aj *vrch, chlum, luh*.

Pavla Štěpána (Ústav pro jazyk český AV ČR, Praha) zaujali niektoré nevhodne štandardizované podoby českých toponým, ako sú napríklad *Solopisky* (*Solopysky*), *Bezďědický kluček* (*Bezďědický Kluček*), *Pode Zděmi a Rooseweltova* (*Rooseveltova*). V *Pravidlách českého pravopisu* (1993) sa napríklad napriek odporúčaniu onomastikov zaviedlo písanie veľkých písmen za predložkou v názvoch ulíc, ale podľa autora sa nie vždy toto pravidlo dodržiava, hlavne ak pri predložkových názvoch ulíc nedošlo k zmene názvu. Aj na ďalších príkladoch ukázal, že štandardizovaná forma je často v rozpore s pravopisnou normou, čo súvisí s nedostatočnou koordinovanosťou štandardizácie geografických názvov, prílišnou roztrieštenosťou kompetencií a minimálnym vplyvom jazykovedcov na štandardizáciu predovšetkým ojkónym a urbanónym.

Stanislava Kloferová (Ústav pro jazyk český AV ČR, Brno) v podkapitole s názvom *Hádky o Hádky* podrobne analyzovala možné pôvody anojkónym *Hádka*. Podľa autorky sa mohli utvoriť z apelatíva *hat* – „hat“ alebo mylnou zámenou podľa ľudovej etymológie staršieho názvu *Nádavek* (*Nádvky* a i.) za zdanlivo synonymné *Hádka* (*Hádky* a i.), prípadne vznikli z apelatíva *hádka* vo význame „svár“, čo sa jej zdalo najmenej pravdepodobné.

Názov tretej základnej kapitoly monografie *Gramatické vlastnosti proprií, hypokoristika* naznačuje tému dvoch príspevkov. Z oblasti onomastickej gramatiky si Jana Marie Tušková (Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita, Brno) vybrala problematiku deklinácie singulárových ojkónym stredného rodu na -í v češtine (*Meziříčí, Vrchlabí, Kobyly* a i.). Údaje získané z materiálových korpusov *SYN2010* a *SYN*, ktoré predstavujú úzus súčasnej písanej češtiny, konfrontovala s pravopisnými normami v jazykových príručkách. Tandem autoriek Jana Hoffmanová a Ivana Kolářová sa venoval hypokoristikám zakončeným na príponu -ča, napr. *Anča, Barča, Jarča* a i. (*Hypokoristika na -ča dříve a dnes*). Z doterajších výskumov usúdili, že hlavne v 19. storočí týmto typom hypokoristik pomenúvali dedinské dievčatá, ktoré prichádzali do mesta do služby, a počas prvej Československej republiky už aj mestské dievčatá a slečny z lepších rodín. K akejsi revitalizácii hypokoristik so sufixom -ča podľa autoriek došlo koncom 20. storočia a v súčasnosti sa stali dokonca módnymi. Tieto hypotézy overovali v rôznych žánroch na materiáli *Českého národního korpusu*.

Záverčná, pomerne rozsiahla kapitola *Vlastní jména v literárním textu*, ako už naznačuje názov, je venovaná výsledkom výskumov literárnej onymie. Jiřího Poláčka (Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita, Brno) zaujali mená Vančurových postáv (*Jména postav v románech Vladislava Vančury*). Na symboliku vlastných mien (*Symbolika a jinotajnost vlastních jmen v Karlštejnských vigiliích Fantiška Kubky*) sa zameriaval Daniel Jakubíček (Pedagogická fakulta, Univerzita Palackého, Olomouc). Literárnym antroponymám sa venoval aj David Kroča (Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita, Brno) v príspevku *Jména postav v české absurdní dramatičce 60. let 20. století*. Zuzana Kováčová (Filozofická fakulta, Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra) sa sústredila na mená postáv v spoločenských románoch slovenských spisovateľov Ladislava Ťažkého a Jána Tužinského (*Antroponymá v spoločenskom románe*). Mená postáv v románe Josefa Škvoreckého *Mirákl* (*Funkce vlastních jmen ve Škvoreckého Miráklu*) skúmal Miroslav Chocholatý (Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita, Brno). Autori týchto príspevkov sa snažili zistiť, aké funkcie plnia v literárnych dielach mená hlavných hrdinov alebo epizodických postáv – do akej miery tieto mená evokujú vlastnosti, názory, národnosť týchto postáv, či poukazujú na reálnych ľudí, ktorí slúžili spisovateľom ako prototypy na vykreslenie charakterov literárnych postáv, ktoré mená asociu-

jú hrdinov z iných románov, či autori vyberajú mená postáv náhodne, alebo podľa určitého kľúča ap.

Prehľad rôznych druhov antroponým v názvoch kníh českej prózy pre deti a mládež (*Vlastní jména v titulech realisticky laděné české prózy*) urobila Milena Šubrtová (Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita, Brno). Podľa autorky sa antroponymá často objavujú v názvoch diel pre deti a okrem tradičných funkcií proprii plnia aj estetickú a asociačnú funkciu. V dnešnej dobe by sa pri niektorých tituloch dalo uvažovať aj o komerčnej funkcii (voľba takých názvov, mien v názvoch, ktoré budú knihu predávať).

Bez povšimnutia neostali ani vlastné mená v rozprávkach. Jitka Zítková (Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita, Brno) v príspevku *Vlastní jména postav jako prostředek komiky v pohádkách Aloise Mikuly* rozdelila mená postáv v týchto nonsensových rozprávkach podľa rôznych kritérií do desiatich kategórií. Mariana Čechová (Filozofická fakulta, Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra) v podkapitole *Nomina propria v rozprávkovom type 510 A* sa snažila nájsť archetypálnu motiváciu vlastných mien hlavnej hrdinky v klasickej ľudovej rozprávke o Popoluške, ktorá patrí do rozprávkového typu 510 (prenasledované hrdinky).

Časť monografie o literárnej onymii uzatvára teoretický príspevok Žanety Dvořákovéj o interdisciplinárnom charaktere literárnej onomastiky (*K interdisciplinárnímu charakteru literární onomastiky*). Podotkla, že vzťah literárnej onomastiky k iným odborom nebol zatiaľ uspokojivo definovaný, preto sa pokúsila zhrnúť doterajšie poznámky k tejto problematike.

Na konferencii v diskusii k literárno-onomastickému bloku bola nastolená otázka, ktorú podľa prof. R. Šrámka často kladú literárni vedci: či mená literárnych postáv sú vlastné mená alebo prezývky? V prvom rade si treba uvedomiť, že aj prezývky sú vlastné mená. Mená postáv v literárnych textoch – tak ako v skutočnom živote – môžu byť úradné, i keď len fiktívne, ale v danom literárnom diele plnia funkciu úradných mien okrem, samozrejme, iných špecifických funkcií, ktoré v literárnych dielach majú, a takisto môžu byť i neúradné, ako napríklad prezývky či tzv. živé osobné mená. Spomeňme v tejto súvislosti známe literárne živé mená *Ila kráľovná* a *Anča zmija* z klasickej Timravinej prózy *Ďapákovci*. Napriek tomu, že kapitola o literárnej onymii je pre rozvoj literárnej onomastiky bezpochyby prínosná, ako zdôraznil prof. R. Šrámek, stále chýba vymedzenie literárnej onomastiky v rámci onomastiky.

Vďaka výročiu profesora Rudolfa Šrámka a snahe uctiť si vzácného jubilanta „objavili“ onomastiku ako vednú disciplínu aj mnohí svojím lingvistickým zameraním neonomastici a literárni vedci. Autori kolektívnej monografie *Vlastní jména v textech a kontextech* nadviazali na doterajšie poznatky a prezentovali nové výsledky výskumov v oblasti teoretickej onomastiky, jej metodológie, onomastickej gramatiky, slovotvorby, sémantiky či už v oblasti antroponomastiky, alebo tomonomastiky. Prispeli aj k rozvoju literárnej onomastiky a predovšetkým ukázali nové možnosti využitia súčasných digitálnych jazykových korpusov vo výskumných onomastických smeroch. Ako na záver konferencie zdôraznil jubilačný profesor Rudolf Šrámek, predkladaná monografia je dôkazom výrazného posunu od onomastiky, ktorá bola založená len na etymológii vlastných mien.

Iveta Valentová

Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV, Bratislava